

Kurzusleírás (tematika)

Kurszus neve: Bevezetés a kommunikációelméletbe				
A kurszus oktatója/i, elérhetősége(i): Szarvas Márton / marton.szarvas@gmail.com				
Kód: B-DK-205	Tantervi hely: BA	Javasolt félév: 2. félév	Kredit: 5	Tanóraszám: kontaktóraszám 48 Egyéni hallgatói munkaóra: -
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurszus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurszus célja és alapelvei: A kurszus során a kommunikáció megértésének, elemzésének és kontextualizálásának legfőbb elméleteit tekintjük át, azokat kortárs helyzetekre, és különösen a művészettel és designnal kapcsolatos területekre alkalmazva. Különös hangsúly kerül a média működésének feltárására és kritikai értelmezésére. A félév során a következő kérdésekre keressük a választ: Hogyan határozza meg a szimbólumok és jelek termelését a szereplők társadalmi pozíciója? Milyen lokális és globális intézmények vesznek részt az információ termelésében? Mik a művészeti és kultúrán keresztül kommunikáció jellegzetességei, miben tér el a társadalom más területein folyó kommunikációtól? A kontroll és szocializáció milyen eltérő kommunikációs eszközöket hoz létre eltérő társadalmi csoportoknál? Hogyan befolyásolják ezek a meghatározottságok a tudáshoz és a nyilvánossághoz való hozzáférést?				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: 1. Ismeri az analitikus és kritikai gondolkodás szabályait. 2. Ismeretekkel rendelkezik a kulturális és művészeti jelenségek vizsgálatának módszereiről, technikáiról, a kultúra intézményi rendszeréről, működéséről. 3. Érti a szaknyelvet és a hatékony (írásos, szóbeli és vizuális) szakmai kommunikációt folytat anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Képesség: 1. Hatékonyan kommunikál írásban, szóban, vizuális eszközökkel, anyanyelvén kívül legalább egy idegen nyelven beszél. 2. Képes a források, információk hitelességét, szakszerűségét, relevanciáját értékelni. Attitűd: 1. Nyitott az új ismeretekre, módszerekre, kreatív, dinamikus megvalósítási lehetőségekre. 2. Tudatosan gondolkodik munkájának társadalmi vonatkozásairól.				
A kurszus keretében feldolgozandó témakörök, témák: "A félévben tárgyalt elméletek és kommunikációs problémák 4 nagy terület köré fognak csoportosulni: interperszonális kommunikáció; tömegkommunikáció; szemiotika-szövegelemzés; társadalmi kommunikáció. 1. A kommunikáció matematikai modellje 2. Személyközi kommunikáció 3. Beszédaktus elmélet 4. Retorika 5. Tömegkommunikáció 6. Kultúraközi kommunikáció"				

(1) Első hét Bevezető óra 02.10.

Bemutató és a syllabusz ismertetése

Mi a kommunikáció, mint diszciplína mi a története, és mi ezen belül mivel fogunk foglalkozni. (kultúrközi, személyközi, társadalmi kommunikáció és szemiotika)

Eset: Matanga/Maya/M.I.A. (2018) részlet: a filmen keresztül beszéljük meg a félév során tárgyalt problémákat.

(2) Szemiotika/Strukturalizmus 02.17.

Barthes, Roland. 1983. Mitológiák. Budapest: Európa. (9-26)

Eset: Fake it so its Real (2011) részlet

(3) Társadalmi nyilvánosság 02.24.

Habermas, Jürgen. 1999. Társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Budapest: Gondolat.

Eset: Kovalcsik József A kultúra csarnokai (részlet) és Andreas Fogarasi Kultúra és Szabadidő

(4) Társadalmi nyilvánosság kritikája 1.: (a nyilvánosság lokális és globális térbelisége) 03.03.

Sennett, Richard. 1998. A közéleti ember bukása. Budapest: Helikon (részlet)

Eset: <https://telex.hu/video/2020/11/01/kavalyecz-andras-szendro-cigany-oktatas-hatranys-helyzetu-borsod-szegenyseg-foci-es-a-veideo-ra-erkezett-kritika-roma-szervezetek-reszerol>

(5) Társadalmi nyilvánosság kritikája 2.: (kik ragadnak kint és miért a társadalmi nyilvánosságból, osztály, gender és kommunikációs pozíciók?) 03.10.

Fraser, Nancy. 1990. "Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy." *Social Text* 26 (25/26): 56–80.

Ajánlott: Warner, Michael. 2002. *Publics and Counterpublics*. NY: Zone books.

Eset: Moszkva téri kiállítás a Ludwig szervezésében; Hírdalcsokor

Ajánlott olvasmány: Bodnár, Judit. 1998. "Assembling the Square." *Slavic Review* 57 (3): 489–515.

(6) Beszédaktus elmélet 03.17.

(Ferdinand de Saussure, John Searle, J.L. Austin)

Előadás központú óra, kisebb tankönyvi olvasmányokkal.

(7) Fenomenológia 03.24.

Berger Viktor (2018) *Térré szőtt társadalom*. Budapest: L'Harmattan. (105-112)

Eset: Déry Tibor: *Befejezetlen mondat* (részlet)

(8) Intézmények, állam és egyenlőtlenségek Althusser ISA 03.31.

Althusser, Louis 1996. Ideológia és ideologikus államapparátusok. In: *Testes könyv*. (Szerk.: Kiss Attila Attila–Kovács Sándor–Odorics Ferenc) Szeged: Ictus és JATE. (373–412.)

Eset: Orania (2012) (részlet) vagy 1971-73 munkásszálló kísérletek a Népművelési Intézet szervezésében. Kultúra, állam és a munkaerő viszonya.

(9) Pierre Bourdieu 1. (ízlés) 04.14.

Bourdieu, Pierre. 2010. A társadalmi tér és a csoportok keletkezése. In: Angelusz Róbert, Éber Márk Áron, Gecser Ottó (szerk.): *Társadalmi Rétegződés olvasókönyv*. Budapest: ELTE, 165–187. Interneten: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf

Eset: Saját szokások leírása, saját társadalmi életút elemzése összevetve részletekkel a *Distinction*ből

(10) Pierre Bourdieu 2. (A kultúra termelése) 04.21.

Bourdieu, Pierre. 2002. A kulturális alkotások tudományos vizsgálata érdekében In: A gyakorlati észjárás. A társadalmi cselekvés elméletéről. Napvilág, 2002. 49-67.

Eset: „Trash” kultúra fogyasztása:

Sidó Zoltán: Olcsó de szexi, Kelet-Európa fétis a popkultúrában

<https://merce.hu/2018/07/22/csoro-de-szexi-keletiblokk-fetis-a-popkulturaban/>

Szarvas Márton: Miért trash az amit mindenki hallgat?

<https://merce.hu/2018/09/23/miert-trash-az-amit-mindenki-hallgat/>

(11) Tömegkommunikáció, média 04.28.

Chomski, Noam. 2016. Az egyetértés gépezet. Budapest: L'Harmattan (részlet)

Eset: György Péter: Dáridó – avagy a szocializmus vége

<https://www.zoran.hu/printable.php?id=611>

Partizán: Interjú Galambos Lajossal

https://www.youtube.com/watch?v=mmHUuU7eeXg&ab_channel=Partiz%C3%A1n

(12) Hálózatok, digitális technológiák, kortárs kritika 05.05.

Dean, Jodi. 2018. Kommunikatív kapitalizmus és osztályharc In: Fordulat 23: 32-52.

Interneten: http://fordulat.net/pdf/23/F23_DEAN.pdf

Eset: The Cleaners (2018) (részlet)

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

Egy harminc perces előadást követően az első órán az olvasott szöveget értelmezzük a diákok által küldött és az órán felmerülő kérdések alapján. Majd pedig a tanult elméletet a második óra folyamán csoport és/vagy egyéni munka során egy megadott esetre (kulturális termék, kommunikációs helyzet, hír, társadalmi jelenség) alkalmazzuk.

A diákok kérdéseket az adott órához kapcsolódó google classroomon posztolják az óra megkezdése előtt legkésőbb 48 órával.

A szövegeket pdf formában a classroomhoz kapcsolódó driveról tölthetik le, ezek a szövegek a félév megkezdése előtt elérhetővé válnak.

<https://classroom.google.com/c/MjYwNTMzMDO4NDQy?cjc=ctbhrit>

Az év végi vizsga megírására mindenkinek 12 órája van az utolsó órát követően: 05.05-06, azt doc file-ban a classroomba köteles feltölteni.

Értékelés:

ötfokozatú osztályzat: 1-5

Órai részvétel:

A diák jelen van az órán és aktívan részt vesz a prezentációt követő beszélgetésen, demonstrálja, hogy az olvasott szöveget képes alkalmazni a közösen feldolgozott esetre.

10 kérdés a megadott olvasmányokhoz a félév során:

Minden óra előtt legkésőbb az óra megkezdése előtt 48 órával minden diáknak le kell adnia egy az olvasmányhoz kapcsolódó kérdést. A dokumentum tartalmazzon egy rövid leírást az olvasmányról és egy kérdést, ami vagy az olvasmány tartalmát vitatja, kritizálja vagy esetleg tisztázásra szoruló részletekre kérdez rá. A dokumentumban demonstrálja, hogy az olvasmányt elolvasta, megértette és annak tartalmával foglalkozott. A tizenkét hét alatt tíz ilyen kérdést, kell feltenniük. Egymás kérdéseinek kritikája, esetleges előzetes online vitában hozzászólással való részvétel is számít. Ám ezekre a hozzászólásokra is vonatkoznak a struktúrával kapcsolatos követelmények: a szöveg alapján szóljon hozzá, demonstrálja, hogy olvasta azt, a másik hozzászólását a szöveg alapján kommentálja.

Év végi vizsga 05.05-06:

A tizenkettedik hét után minden diáknak tizenkét órája van, egy darab egy oldalas beadandó megírására. Az óra végén megadott kérdésre kell egy kifejtendő esszét írnia, az adott kérdéshez kapcsolódó órai olvasmány alapján. Az értékelés szempontjai: képes demonstrálni, hogy olvasta és megértette az adott szöveget annak eszmetörténeti kontextusát, képes kritikailag elköteleződni annak tartalmával, átlátja annak jelentőségét a kortárs kultúrával kapcsolatos kommunikációs helyzetekben és ezt írott formában képes megmutatni. Formai követelmények: Times New Roman, 12pt betűméret, szimpla sorköz. Sorkizárt. Behúzás: első sor, 1,27 cm, Térköz utána 0,6 pt, 2,5 cm margó minden oldalon.

Az érdemjegy kiszámítása

Órai részvétel: 30%

Tíz kérdés a félév során: 30%

Tizenkettedik heti vizsga: 40%

Kötelező irodalom:

- Althusser, Louis 1996. Ideológia és ideologikus államapparátusok. In: Testes könyv. (Szerk.: Kiss Attila Attila–Kovács Sándor–Odorics Ferenc) Szeged: Ictus és JATE. (373–412.)
- Barthes, Roland. 1983. Mitológiák. Budapest: Európa. (9-26)
- Berger Viktor (2018) Térré szőtt társadalom. Budapest: L'Harmattan. (105-112)
- Bourdieu, Pierre. 2002. A kulturális alkotások tudományos vizsgálata érdekében In: A gyakorlati észjárás. A társadalmi cselekvés elméletéről. Napvilág, 2002. 49-67.
- Bourdieu, Pierre. 2010. A társadalmi tér és a csoportok keletkezése. In: Angelusz Róbert, Éber Márk Áron, Gecser Ottó (szerk.): Társadalmi Rétegződés olvasókönyv. Budapest: ELTE, 165–187.
Interneten:
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto.pdf
- Chomski, Noam. 2016. Az egyetértés gépezet. Budapest: L'Harmattan (részlet)
- Dean, Jodi. 2018. Kommunikatív kapitalizmus és osztályharc In: Fordulat 23: 32-52.
Interneten: http://fordulat.net/pdf/23/F23_DEAN.pdf
- Fraser, Nancy. 1990. "Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy." Social Text 26 (25/26): 56–80
- György Péter: Dáridó – avagy a szocializmus vége
<https://www.zoran.hu/printable.php?id=611>
- Habermas, J. 1993. A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása. Budapest: Századvég – Gondolat.
- Sennett, Richard. 1998. A közéleti ember bukása. Budapest: Helikon (részlet)

Ajánlott irodalom:

- Warner, Michael. 2002. Publics and Counterpublics. NY: Zone books.
- Bodnár, Judit. 1998. "Assembling the Square." Slavic Review 57 (3): 489–515.

Egyéb információk: -

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
nincs lehetőség elismerésre/beszámításra

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Fogadóóra időpontja, helyszíne, kapcsolatfelvétel módja: minden péntek 9:00-11:00 megbeszélés szerint: <https://meet.jit.si/bevezetesakommunikaciobakonzultacio>